

Lomarahan vapaaksi vaihtaminen mahdolliseksi 1.4.2014 lukien

Lomarahavapaamääräykset mahdollistavat keskustasolla sovittujen periaatteiden pohjalta lomarahan vaihtamisen vapaaksi.

Työntekijän ja viranhaltijan näkökulmasta lomarahan hyvät puolet ovat mm.

- Lomarahavapaa mahdollistaa henkilöstön yksilöllisten työaikatarpeiden ottamisen huomioon, esim. silloin kun perheessä on kouluikäisiä, joilla on pitkät lomat.
- Lomarahavapaata voidaan käyttää työstä palautumiseksi tai irrottautumiseksi, jolloin se lisää työhyvinvointia.

Työnantajan näkökulmasta lomarahavapaan mahdollisuudet ovat mm.

- Työhyvinvoinnin parantumisen myötä mahdollisuus jaksamisen ja tuloksellisuuden paraneamiseen sekä sairauspoissaolojen vähentymiseen
- Seurakunnan toiminnan turvaaminen silloin, kun haetaan säästökeinoja talouden tasapainottamiseksi.

Lomarahan käyttö säästötoimenpiteenä johtuu siitä, että lomarahaa on osa palkkakustannuksia. Muita palkkakustannuksia ovat tehdyt työtunteja maksetut palkat ja välilliset palkat kuten sairausajan palkat, arkipyhien palkat ja lapsen liittyvien poissaolojen palkat. Jos palkkausmenoja on karsittava, vapaana annettavaa lomarahaa ei kirjata palkkakustannuksiksi. Toisaalta joissakin tilanteissa resurssit voi olla niin tarkkaan mitoitettu, että lomarahavapaata voi olla vaikea antaa, vaikka halukkuutta sen pitämiseen olisikin. Tällainen tilanne voi olla silloin, kun toimintaan ei ole käytettävissä riittävästi henkilökuntaa muutoinkaan esim. siksi, että osa työntekijöistä on palkattomalla vapaalla tai irtisanoutunut työnantajan palveluksesta.

Onko työntekijällä/viranhaltijalla tai työnantajalla ehdoton oikeus sille, että lomarahavapaata pidetään?

Työntekijällä/viranhaltijalla ja työnantajalla ei ole ehdotonta oikeutta vaihtaa lomarahaa vapaaksi, vaan lomarahan vaihtamisesta vapaaksi on sovittava työnantajan ja työntekijän kesken.

Miten lomarahavapaata voidaan hakea ja milloin?

Työntekijä/viranhaltija voi tehdä aloitteen lomarahan vaihtamisesta vapaaseen. Työnantajan tehdessä aloitteen lomarahavapaan pitämismahdollisuudesta tulisi ilmoittaa hyvissä ajoin. Käytännössä sitovat ilmoituksen vapaan pitämisestä kannattaa pyytää samassa yhteydessä kuin muutoinkin tiedustellaan henkilöstöltä toiveita vuosiloman pitämiskohdasta.

Lomarahan vaihtamisesta – päivien määrästä – tulee sopia kyseisen lomarahan maksuvuoden huhtikuun loppuun mennessä eli vuoden 2014 lomarahapäivien määrästä tulee sopia 30.4.2014 mennessä. Tämä tarkoittaa sitä, että jos henkilöstöltä on kysytty halukkuutta lomarahan pitämiseen, työnantajan tulee päättää huhtikuun loppuun mennessä, voidaanko esitetty lomarahavapaapäivien määrä hyväksyä.

Miten laskea lomarahapäivien määrän ja vaikutuksen lomaraahan?

Lomarahaa vapaaksi vaihdettaessa

- **kuukausipalkkaisella** kutakin lomarahavapaapäivää kohden lomarahasta vähennetään 1/21 osa kuukausipalkasta (4,76 %)

- **tuntipalkkaisella** kutakin lomarahavapaapäivää kohden lomarahasta vähennetään yksi päiväpalkka eli 7,65 tunnin varsinainen palkka

Lomarahavapaan enimmäispituuteen vaikuttavat henkilön

- lomarahaprocentti (4, 5 tai 6 %)
- täysien lomanmääräytymiskuukausien määrä (vuosilomaan oikeuttavien kalenterikuukausien määrä)

Laskurin (lomarahavapaa, lomarahä) löydät nettisivuiltamme osoitteesta <http://sakasti.evl.fi/vuosiloma>.

Miten lomarahavapaapäivät merkitään kalenterille ja mitä palkkaa lomarahavapaalta maksetaan?

Lomarahavapaata annettaessa lomarahavapaapäiviksi merkitään vastaavat päivät kuin vuosilomaa annettaessa eli työpäivät. Täytenä viikkona annettu lomarahavapaa vahvistetaan maanantaista sunnuntaihin (lomarahavapaata kuluu 5 päivää).

Esimerkki:

Henkilön vapaapäivät ovat torstai ja perjantai. Hän esittää ja hänelle myönnetään lomarahavapaa viikolle 37 (ma-su), jolloin lomarahavapaata kuluu 5 päivää (ma-ke, la-su).

Koko lomarahavapaa-ajalta maksetaan varsinainen palkka.

Milloin lomarahavapaata saadaan pitää?

Työnantaja vahvistaa lomarahavapaan ajankohdan. Lomarahavapaa tulee pitää maksuvuoden tai sitä seuraavan kalenterivuoden aikana. Esim. vuoden 2014 lomarahavapaa tulisi pitää 31.12.2015 mennessä.

Voiko myönnetyn vapaan peruuttaa tai keskeyttää?

Myönnetty vapaa voidaan peruuttaa tai keskeyttää, jos sen käyttäminen estyy painavasta syystä. Painava syy on esimerkiksi viranhaltijan/työntekijän sairaus. Lomarahavapaa voidaan peruuttaa tai keskeyttää samoin perustein kuin vuosiloma on siirrettävissä (KirVESTES 108 §). Siirto työkyvyttömyyden johdosta edellyttää nimenomaista pyyntöä vapaan siirtämisestä sekä lääkärintodistuksen esittämistä.

Jos peruutettua vapaata tai sen osaa ei ehditä antamaan myöhempänä ajankohtana, peruutettua vapaata vastaava etuus palautuu maksettavaksi lomarahana.

Lisätietoja saa yhteisestä sähköpostiosoitteestamme kit@evl.fi.